Proletari din toate țările, uniți-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

SINT GATA ÎNTOTDEAUNA

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul XV nr. 2 (994) ★ miercuri 13 ianuarie 1965 ★ 8 pag. 30 bani

Din nou la școală

Vacanța de iarnă a trecut fără zgomot de zurgălăi, fără acele nemaipomenite bătălii cu bulgări de zăpadă, fără flori de gheață în geamuri Fulgii de nea au fost zăriți doar în dansurile de la serbări sau în cărțile poștale ilustrate Asta n-a împiedicat însă pe nimeni să petreacă din plin E drept, săniuțele au rămas acasă, dar cine mai ține seama de săniuță și derdeluș cînd a fost inventat toboganul? Cine se mai uită îngrijorat la termometru sau îl roagă pe Moș Gerilă să dea la noapte un îngheț, cînd au fost puse la dispoziție patinoare cu gheață artificială ?

Pe Bigica Doina, pionieră în clasa a IV-a B, Școala generală de 8 ani nr 93 din București am întîlnit-o pe luciul unui astfel de patinoar Doina mi-a atras atenția prin siguranța și îndrăzneala cu care executa cu patinele tot felul de figuri Purta un costum de lînă, galben, cu picățele albastre, două codițe legate cu niște funde mari, albe și cîteva zgîrieturi (foarte ușoare) pe la genunchi Am întrebat-o dacă, la școală, cînd este scoasă la lecții, arată același curaj Doina și-a aruncat codițele pe spate, cu o mișcare a capului, apoi m-a privit mirată :

— La școală, n-am nevoie de curaj Acolo învăț. Atît !

— Și ce note ai ?

S-a uitat spre luciul gheții, și cu-n zîmbet care anunța o mare șotie, mi-a spus s-o urmăresc. În preajmă se adunaseră mulți copii, îmbrăcați în costume colorate ca la un carnaval Am urmărit-o cu toții Doina a desenat întîi un cîrlig, apoi lîngă el a adăugat un cerc mare Copiii care o urmăreau, au izbucnit toți odată :

— Zece !

Doina s-a apropiat zîmbind cam stinjenită. Acum, cînd vedea că fusese urmărită de-atîția ochi parcă nu-i mai plăcea isprava pe care o făcuse Cineva, mi se pare Antonescu Dan (din clasa a IV-a A, Școala generală de 8 ani nr 24) a întrebat-o cam neîncrezător :

— Zece pe toată linia ?

— Da Zece pe toată linia

Doina i-a răspuns fără să-l privească După asta, s-a tras mai la o parte, prefăcîndu-se că-și leagă o fundă..

Astăzi, sînt din nou în mijlocul unui grup de pionieri Sub picioare, nu mai avem luciul gheții, ci treptele de piatră de la intrarea în școală (Școala generală de 8 ani nr 151 din București) Cei care abia sosesc (încă n-a sunat de intrare) sînt întîmpinați cu strigăte de bucurie, cu glume, cu aruncarea șepcilor în sus Se discută cu însuflețire Fiecare are de spus ceva, de povestit un film, o piesă de teatru, o carte „care a fost grozavă" sau de împărtășit impresii despre excursia făcută cu clasa la cota 1 400, despre carnavalul de la Casa de Cultură a Tineretului, despre audiția din școală — cu muzică de George Enescu și lecturi dramatizate din operele lui Creangă și Sadoveanu

Despre lecții nu se vorbește nimic Toți și-au făcut lecțiile încă de la începutul vacanței. Și Lupșa Doru, și Ionescu Liviu, și Constantinescu Călin, și Toma Ruxandra, și Drăgan Paula Chiar și Neagu Marian și-a făcut lecțiile de la începutul vacanței Totuși, Marian stă puțin mai încolo, spre o margine la parte la discuții numai pe jumătate Adică, ascultă, uneori zîmbește, dar atît Un coleg din aceeași clasă (a VI-a A) îl zărește, se apropie și, dîndu-i un pumn, îl întreabă :

— Ce faci, bătrîne ? De ce ești trist ? Îți pare rău după vacanță ?

Marian nu spune nici da, nici nu Secretul acestei muțenii îl aflu de la alt coleg în clipa în care sună de intrare Și-a uitat carnetul de note acasă Toma Ruxandra și Lupșa Doru, nu-i cred Marian uită de multe ori să învețe Asta da Cu carnetul de note însă s-a întîmplat probabil altceva

— Nu-i nimic, spune Lupșa La sfîrșitul trimestrului doi n-o să-l mai uite

N-am înțeles ce putea să se întîmple cu carnetul de note al lui Marian și nici de ce Lupșa era atît de optimist. Am întrebat :

— De ce n-o să-l mai uite ?

— Pentru că o s-avem grijă să nu mai aibă nici o medie de patru...

COSTACHE ANTON

Trei colegi, trei prieteni s-au reîntîlnit în prima zi de școală...

Veronica

Covalciuc Veronica este colega noastră. Și cu toții formăm un colectiv unit : clasa a VII-a A, Școala medie nr. 5, Timișoara.

Dar n-am fost totdeauna așa. Adică uniți. Și toată „dezbinarea" noastră pornea de fapt, de la o dublă neînțelegere. Veronica nu ne înțelegea pe noi cînd o opream să nu mai fugă de la ore, joia (aceasta fiind ziua cu obiectele care ne solicitau cel mai mult și ca teme, și ca învățătură). Iar noi nu voiam s-o...înțelegem pe Veronica Cu nici un chip.

Nu că ar fi avut ceva anume cu ziua de joi...Nu ! Nici vorbă ! Antipatia ei pentru ziua notată cu numele de joi în calendar provenea de la...orar. Venea la școală prima oră, După care pleca Ea locuiește însă cam departe de școală și de aceea trebuie să meargă cu autobuzul

„Cum s-o reținem noi la ore joia"? ne tot întrebam. „S-o criticăm" — a avut cineva o idee Am criticat-o. Dar ce folos ? Joia următoare, Veronica a fugit din nou de la școală.

— Ce-ar fi dacă i-am ascunde ghiozdanul ? Fără el nu poate pleca — s-au gîndit Hența Aurelia și Crăciun Georgeta. Vine joi, vine și Veronica la prima oră. Apoi își începe pregătirile de plecare. (Chiar în timpul orei dă să-și strîngă cărțile).

„Unde mi-o fi ghiozdanul ?" — păreau să spună ochii Veronicăi căutîndu-și ghiozdanul. În sfîrșit, a sunat, tovarășul profesor a ieșit din clasă și Veronica țîșnește drept în sus ca o lumînare :

— Unde-mi este ghiozdanul ? se adresează ea tuturor, făcîndu-ne astfel vinovați de dispariția ghiozdanului propriu.

— La mine. Dar nu ți-l dau decît după sfîrșitul ultimei ore — i-a răspuns foarte calmă Hența Aurelia

— Dar este ghiozdanul meu !

— Știu.

— Și trebuie să mi-l dai !

— Firește, însă, după ultima oră

Văzînd că n-o scoate la capăt, Veronica s-a așezat în bancă, destul de nervoasă, destul de îngrijorată.

— Poate ai nevoie de caiete ?

— Nu ! Tot nu mi-am făcut temele

— Bine. Adică, rău. Ia-ți-le !

Și în fiecare săptămînă, joia, noi, nu din rea credință, dar așa,...preventiv, ne ocupam de ghiozdanul Veronicăi. Nu multă vreme însă, pentru că Veronica s-a îndreptat. Acum, joia, sîntem cu toții prezenți la ore. Recunoaștem, procedeul pe care l-am folosit față de Veronica n-a fost, poate, cel mai potrivit, de aceea nu-l recomandăm cu dinadinsul și altora. La noi, însă, e drept, a dat rezultate. Dar noi credem că acest lucru s-a datorat în special faptului că Veronica a înțeles de ce eram îngrijorați din pricina ei

Prietenii Veronicăi
pentru conf.
E. SKIBINSKY

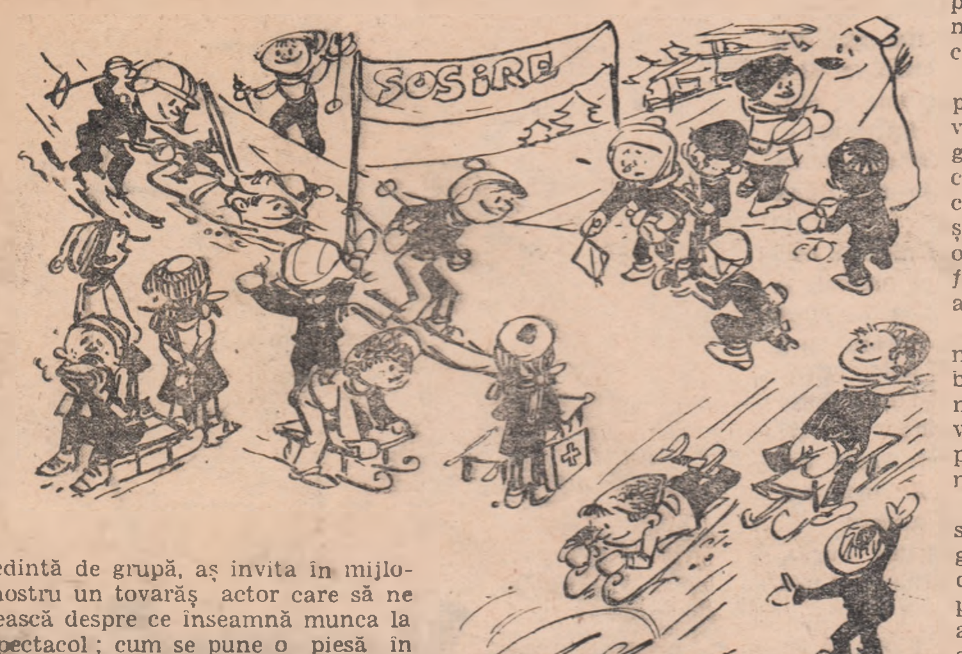
Desen : A. MIHAILESCU

CE AI FACE DACĂ AI FI PREŞEDINTE?

TU CE AI FACE DACA AI FI PREŞEDINTE DE GRUPA SAU DE DETAŞAMENT? DAR TU?... DAR TU?...

Aceasta a fost întrebarea pe care redactorul nostru a adresat-o pionierilor din Şcoala generală de 8 ani nr. 8 din Braşov.

BUNEA ELENA din clasa a VII-a. Pentru toţi e un prilej de bucurie cunoaşterea realizărilor tot mai frumoase ale regimului democrat popular. Şi în viitor ne-am bucura dacă grupa sau detaşamentul nostru ar organiza vizite în întreprinderile industriale şi în cooperativele agricole de producţie. Şi încă ceva Eu îmi cunosc colegii! Ştiu că lor le place foarte mult teatrul. Dacă aş fi

preşedintă de grupă, aş invita în mijlocul nostru un tovarăş actor care să ne vorbească despre ce înseamnă munca la un spectacol; cum se pune o piesă în scenă. Noi am văzut multe piese împreună. Dar nu ştim cum se „elaborează" un spectacol

A fost suficient ca Bunea să ia prima cuvîntul şi în clasa în care ne-am adunat se formau acum pe întrecute păreri

Fiecare are idei, fiecare ţine să-şi spună gîndurile.

SOPORAN PETRU, clasa a VII-a: la noi, sportul e neglijat! *(se vede că ăsta e „of-"ul lui, fiindcă aşa cum mărturiseşte el, este un... vechi sportiv Iubeşte din copilărie sportul. Şi faptul că preşedinta lor de grupă, Şovaru Geta organizează simpozioane literare şi învaţă cu pionierii grupei ei cîntece îl face pe Petrică să-şi piardă răbdarea).* Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit! N-am nimic împotriva cîntecelor sau a poeziilor Dar, mă înţelegeţi? *(se pare că acesta este un cuvînt preferat al lui Petrică)* mie îmi place sportul. Dar nu numai mie. La noi în clasă şi fetele fac sport *(a spus asta mirîndu-se parcă)* Nici nu bănuiţi ce echipe de handbal şi fotbal putem face, ce meciuri am putea susţine!

Noroc că a venit vorba de sport! Imediat discuţia a fost preluată de... cunoscători şi extinsă la întreaga unitate

DRAGOI VERONICA clasa a VI-a: Dacă aş fi preşedintă, aş organiza un carnaval pe gheaţă pe stadionul Olimpia, aici, sub Tîmpa.

BURGHEZ RODICA (din aceiaşi clasă) — Bună idee! Dar eu dacă aş fi preşedintă de grupă aş organiza şi un concurs de săniuţe, şi unul de schi, şi unul de patinaj. Avem unde! Nu poţi să-i obligi pe toţi copiii să facă numai un anumit sport în ce mă priveşte, mie mi-ar place să merg în excursie la Bran şi la Peleş (e aşa frumos pe-acolo!) o excursie de o zi sau de două zile la Lacul Roşu — şi cu ocazia asta am îndeplini şi condiţia prevăzută pentru obţinerea distincţiei. Aş mai organiza şi o intîlnire cu mai mulţi tovarăşi de diferite profesiuni şi discutînd cu ei poate ne-ar fi mai uşor să ne alegem o meserie... Am participa cu interes şi emoţie la o intîlnire cu un membru de partid care ne-ar putea povesti fapte însemnate din trecutul de luptă al partidului.

— Şi nouă ne place! În plus dacă noi două am fi preşedinte de grupă sau de detaşament...

— Ei, ce-aţi face? a venit o întrebare.

— V-aţi duce cu vreo rachetă? urmă a doua întrebare

Cîţiva copii au pufnit în rîs.

— Nu! N-am pleca cu nici o rachetă, nicăieri. Am face o expediţie!

— O expediţie?

— Ce fel de expediţie? Unde?

— Dar pe voi cum vă cheamă? — dacă nu vă supăraţi le-am întrebat.

— Pe mine — spuse cea care vorbea — mă cheamă Reitu Elisabeta şi pe ea (şi mi-o arătă pe colega ei) Moise Camelia.

— Şi unde aţi pleca voi în expediţie?

ELISABETA: Ne-am documenta bine, am căuta să aflăm ce conţine jurnalul lui Emil Racoviţă, viaţa marelui nostru explorator, am afla amănunte despre vasul „Belgica".

CAMELIA: Şi am porni intr-o expediţie imaginară, fireşte! — pe urmele lui Emil Racoviţă! Fetiţa tăcu. (O asemenea idee nu venise nimănui şi se vedea că ea plăcuse tuturor).

DUMITRU SIRBU, clasa a VII-a: După o expediţie ştiinţifică atît de interesantă ar fi plăcută o incursiune în viaţa şi opera lui George Enescu! Pentru asta am invita un specialist de la Teatrul Muzical care să ne vorbească despre Enescu. Am aduce şi discuri şi am asculta. Ar fi foarte frumos.

E bine, e frumos, e recomandabil să faceţi sport, copii Dar e tot atît de bine, tot atît de frumos, cel puţin tot atît de frumos să vă însuşiţi cultura! E nevoie de oameni culţi şi multilateral pregătiţi şi voi trebuie să fiţi astfel de oameni!

*

Va să zică, pionierii Şcolii generale de 8 ani nr 8 şi-au imaginat că sînt preşedinţi de grupă, în care calitate ne-au spus ce acţiuni ar organiza. *Să vedem însă ce au făcut AUTENTICII preşedinţi de grupe şi detaşament!* Fireşte, le-am povestit cuvînt cu cuvînt ceea ce mi-au spus pionierii că ar face dacă ar avea calitatea de preşedinţi. Unii dintre ei, ca Pasca Iolanda, preşedinta grupei clasei a VII-a D, a cam rămas pe gînduri. Neştiind să pregătească un simpozion literar închinat lui Mihail Eminescu, s-a trezit că pionierii au recitat cu acest prilej versuri din... alţi poeţi!

— E adevărat, colegii noştri au propus lucruri frumoase — a început să vorbească Repede Velanela, preşedinta grupei clasei a VI-a G. Dar ce te faci cînd în clasă ai pionieri indisciplinaţi, ca Ciglevean Liviu, Covaliu Gheorghe şi Szabo Ioan? Pentru ei a trebuit să organizăm adunarea: *„Ce înseamnă să fi pionier?"*, deoarece cam uitaseră acest lucru.

— Pionierilor noştri le-a plăcut foarte mult adunarea intitulată: „Să ne îmbogăţim cunoştinţele". La această adunare cîţiva pionieri s-au pregătit din vreme şi au cules date biografice despre Benjamin Franklin, Nicolae Filimon, Gheorghe Asachi.

— Iar la noi, în clasa a VII-a B, a spus Iolanda Kádár, unde copiii îndrăgesc foarte mult literatura, am avut o după-amiază intitulată: „Fiecare despre autorul preferat". Cu ocazia aceasta am aflat lucruri multe şi interesante despre mai mulţi scriitori.

Adam Călin este preşedintele grupei clasei a VII-a A (acolo unde Bunea Elena spunea că pionierii iubesc teatrul). Lui Călin i-a părut rău că n-a ştiut că-s mai mulţi copiii cărora le place teatru. Desigur, asta este o dovadă că el nu-şi cunoaşte prea bine colegii.

— Dar dacă-i aşa — a spus Călin — mă gîndesc să alcătuim o echipă de teatru, care să şi joace teatru, nu numai să vizioneze spectacole. Bineînţeles, după puterile noastre...

Erau acolo, printre preşedinţii de grupă şi de detaşament, doi pionieri: Mocanu Laura Mihaela din clasa a V-a H, preşedintă de detaşament şi Abagiu Sorin clasa a V-a E, preşedinte de detaşament. De la ei am aflat că pionierii lor n-au timp să se plictisească. Concursuri ca: „Cine cîntă, recită sau povesteşte mai frumos"; sau „Cel mai frumos om de zăpadă", excursii în Poiană (unde organizează întreceri de săniuţe) pe Tîmpa şi Dealul melcilor, au intrat în obiceiurile pionierilor care le îndrăgesc mult pentru că sînt frumoase.

La discuţia noastră era şi Ionescu Luiza. Ea este preşedinta unităţii. În calitatea pe care o are, şi ascultînd părerile celorlalţi pionieri, Luiza ne-a spus că vrea, că doreşte sincer ca în unitatea lor să se organizeze acţiuni foarte frumoase, pe gustul tuturor pionierilor

De la ea am aflat că în şcoala lor sînt mulţi copii care iubesc fizica şi chimia. Se gîndea Luiza că ar fi bine ca unitatea lor de pionieri să înceapă să poarte corespondenţă cu un om de ştiinţă al ţării noastre, pe care să-l invite ca oaspete de onoare...

Ar fi frumos, Luiza!...

*

Lucrurile pe care le-au spus şi pionierii şi preşedinţii au fost, fără îndoială, interesante. Dar şi unii şi ceilalţi au uitat un fapt extrem de important: iniţiativa pionierească. Dacă eşti sau dacă nu eşti membru al activului pionieresc ai datoria să îmbunătăţeşti — atunci cînd e cazul — munca activului pentru că eşti pionier. De iniţiativa fiecărui pionier, de contribuţia voastră, a fiecăruia, depind succesele voastre. Astfel şi munca preşedinţilor va fi mai interesantă, atrăgătoare.

Activităţile pioniereşti sînt ale tuturor pionierilor! Noi v-am povestit aici despre o mulţime de gînduri şi idei ale unor copii care vor ca în activitatea lor pionierească să existe cît mai multe lucruri interesante, frumoase, atrăgătoare. Dacă cumva găsiţi că dintre acestea sînt unele care vă interesează şi pe care le puteţi organiza şi voi, faceţi-o! Cu cît vă veţi strădui să organizaţi activităţi pe gustul tuturor pionierilor, fiţi siguri că aceştia vor fi bucuroşi, şi la voi nimeni nu se va mai plictisi. Succes şi, să ne scrieţi despre voi, despre munca voastră.

E. SKIBINSKI

Desen: **PUIU MANU**

DIN VIAŢA PIONIEREASCĂ

DISCUȚIA NOASTRĂ: CUM NE COMPORTĂM

Stiloul buclucaș

E foarte urît să-ți însușești un lucru care nu-ți aparține! Pioniera CIORNOHUZ SILVIA, din clasa a III-a B, Școala generală de 8 ani *Copălău*, regiunea *Suceava*, ne scrie: *„Colega mea, G. E., a luat pe ascuns stiloul unei colege“*. Mai trebuie oare să explicăm de ce un asemenea fapt stîrnește indignarea? Prima care și-a dat seama a fost chiar G. E., căreia nu-i publicăm numele întreg deoarece sperăm că în primul moment nici nu și-a dat bine seama ce greșeală face. La puțin timp după aceea, *G.E.* a căzut pe gînduri. S-a speriat și mai rău cînd a văzut supărarea întregii clase. N-a avut însă curaj să recunoască. Deci, a doua greșeală. Încercînd să ne imaginăm starea sufletească a elevei *G.E.*, putem să înțelegem că fata șovăia între două alternative: *„Să recunosc? M-aș face de rușine. Să nu spun nimic? Ar însemna că sînt cu adevărat necinstită“*. Și a ales a treia „soluție“. *Pe furiș, a aruncat stiloul în fața școlii.* L-a găsit pionierul Siminiceanu Nicolae, care fără a sta pe gînduri l-a înmînat îndată tovarășei instructoare superioare. Astfel stiloul a ajuns foarte repede la eleva căreia îi aparținea. Dar mai devreme sau mai tîrziu orice lucru iese la iveală. Așa s-a aflat cum G.E. luase stiloul, cum tot ea îl aruncase în fața școlii, etc. A urmat o adunare de detașament. G.E. a fost aspru criticată pentru ambele greșeli.

Și lui *M. D.*, elev în clasa a VIII-a, Școala generală de 8 ani *Sinești*, regiunea *Iași* i-a „făcut cu ochiul“ stiloul unei colege. L-a luat „să se uite mai bine la el“ și, îndrăgindu-l peste măsură, l-a... ascuns pe acoperiș! Dar — după cum ne scrie pionierul BUZINCU TIBERIU de la această școală — *M. D.* și-a dat repede seama că întrecuse măsura. Luîndu-și inima în dinți, *M. D.* le-a spus singur colegilor unde se află stiloul și că el l-a luat. După cum ne încredințează corespondentul nostru, elevul *M. D.* nu s-a mulțumit să-și recunoască pur și simplu greșeala. El s-a hotărît să fie mai disciplinat, să învețe mai bine și în general se preocupă nu numai de propria comportare, ci și de a altora. Acum e un băiat pe care te poți bizui!

OVIDIU ZOTTA

PE ADRESA REDACȚIEI, la rubrica „Cum ne comportăm“, ne-au mai scris: DUȚULESCU GEORGETA, comuna Gorgota, regiunea Ploiești; CRIȘAN ANICA, comuna Rovine, regiunea București; PAVELESCU MARIA, comuna Bărbătești, regiunea Oltenia; ANDREI AUREL, comuna Stănița, regiunea Bacău; RUSU ION, comuna Ardușat, regiunea Maramureș; STATE STANA, comuna Brînceni, regiunea București; POTCOAVA ELENA, str. 6 Martie nr. 2, Mărășești; BĂLAN FLORICA, comuna Murgești, regiunea Ploiești; CHIVA MIOARA, comuna Bolintinul din Vale, regiunea București; FIERARU MARIUS, Școala medie nr. 5, Cluj; APOSTU VASILE, comuna Șuletea, regiunea Iași; DEMETER IOAN, Mediaș; LAMAȘANU TEODORA, comuna Horodniceni, regiunea Suceava — *și mulți alții, ale căror nume le vom publica în numerele viitoare.*

DRAGI CITITORI, așteptăm în continuare scrisorile voastre. Tema discuției o cunoașteți: DESPRE ATITUDINEA PIONIERULUI ÎN CELE MAI DIFERITE ÎMPREJURĂRI! *Nu uitați să specificați pe plic,* pentru rubrica „Cum ne comportăm“.

ADEVERINȚĂ DE PRIMIRE

Abecedarul

„Ar fi de neînchipuit ca în clasele a V-a sau a VI-a să existe copii care să nu cunoască scrisul sau cititul. Dar că unii dintre ei nu știu să se poarte cuviincios, e firesc? Aceasta nu e tot un fel de abecedar?“ Cu *aceste întrebări își încheie scrisoarea Dumitru Cecilia din București vorbindu-ne despre unii colegi care nu salută, vorbesc grosolan, bruschează fetele ș.a.*

Răspunsurile sînt la îndemîna oricui și nu au nevoie de demonstrație. Și totuși aș vrea să discutăm ceva mai mult despre acești... analfabeți ai comportării și despre munca noastră de alfabetizare cu ei.

Faceți, așadar, școala de cultură generală. Vă cultivați, învățați istorie, științe naturale, matematică. Știu că vă pricepeți să rezolvați probleme grele și nu odată, cu un nobil avînt, decolați dincolo de orizontul programelor școlare. Participați la activitatea cercurilor, la olimpiade și concursuri de tot felul, sînteți abonați la reviste, organizați expediții, citiți biblioteci întregi și fișa voastră de cititori devine aproape trimestrial neîncăpătoare. Felicitări! Uneori însă, urmărind „zborul“ cîtorva, ne ustură ochii. Și cîteodată obrazul. Și să vedeți de ce... Eram de față într-un tramvai la o extraordinară discuție între doi pionieri despre condițiile tehnice de retransmisie a jocurilor olimpice de la Tokio. Ce nu știau! Geografie, fuse orare, benzi magnetice, sateliți... În picioare, alături, chiar în raza lor vizuală, un invalid și o femeie cu un copil în brațe ascultau și ei, chinuindu-se să-și mențină echilibrul. Ei bine, aș fi dat din toată inima toate formulele și ipotezele lor savante pe trei simple cuvinte: „Poftiți, luați loc“.

Am așteptat aceste cuvinte stații lungi de tramvai și cred că dacă le-ași fi auzit, inima mea ar fi săltat deasupra satelitului aflat în discuție. Și n-au venit. Cei doi au coborît lîngă Palatul pionierilor. Mergeau probabil la cercul de Telecomunicații. Oamenii îi priveau nu cu admirație, ci cu uimire, ca pe niște vulturași prinși într-o plasă de păianjen. Cei doi „savanți“ erau analfabeți ai comportării!

Dar să vă mai relatez o scenă asemănătoare. Priveam la fereastra unui bloc spre terenul de joacă amenajat în apropiere. Se aflau acolo două leagăne și, în șir, vreo zece prichindei își așteptau rîndul voioși și cu răbdare. Și deodată s-au ivit doi pionieri. Au oprit leagănele, au „debarcat“ două fetițe ce nu îndrăzneau nici să crîcnească și s-au instalat ei. Deasupra capetelor lor se vedea scris de la 50 de pași: „Numai pentru copii pînă la 7 ani“.

Își făceau vînt cu sete, zburau parcă, și nu m-ași fi mirat ca între ei să discute despre vitezele supersonice. Mărturisesc, eram uimit... Îi priveau oamenii din trei blocuri, nu numai cei zece prichindei, și cred că sentimentul tuturor era același. Puteau să stea în picioare, într-un picior, cu capul în jos, uimirea noastră era alta, ținea de indignare. Cum adică? Să apărăm niște copilași. De cine? De pionieri?

Cu mulți ani în urmă, sau poate nu prea mulți, să zicem cînd cei din clasa a VIII-a de acum vedeau lumina zilei, participam alături de toți dascălii din țară la campania de alfabetizare. Intram în toate casele, „depistam“ — cum se spunea — pe fiecare neștiutor de carte, apoi începeam munca de luminare a acestor oameni ținuți atîta vreme în bezna ignoranței de către regimul burghezo-moșieresc. Începeam cu a. b. c. N-a fost ușor, se înțelege. Azi nu mai există neștiutor de carte, iar voi, după cîțiva ani de școală (și ce școli aveți!) calculați orbitele sateliților și vitezele supersonice. Felicitări! Dar, iată, unele scrisori ale voastre, unele întîmplări arată că există încă unii copii care nu cunosc abecedarul bunei cuviințe.

Ce e de făcut? Întîi să-i depistăm. Nu e greu: ne ies buzna în cale, sînt zgomotoși, ca niște petarde, poartă senini ca primăvara pecetea acestui analfabetism al comportării. Apoi? Apoi să începem munca. De la a, b, c, de la ținută, vorbire, atitudini elementare de respectarea celor din jur și AȘA MAI DEPARTE, pînă la deprinderea întregului manual al bunei cuviințe. Cel mai bun profesor în această privință este exemplul vostru, al celor mulți, practica în masă a unor relații prevenitoare, politicoase. Cînd cerul e senin nu fulgeră. Instaurați acest senin în viața colectivelor voastre. Un curent continuu de comportare civilizată alungă norii încruntați și amenințători, trăsnetele și fulgerele. Crearea acestui climat stă în puterile voastre. „Paratrăsnetul“ s-a inventat: e atitudinea voastră pionierească. Iar manualele bunei cuviințe sînt și ele de mult gratuite.

M. SÎNTIMBREANU

SFATUL PROFESORULUI

MANUALUL ȘI NOTIȚELE

Pentru pregătirea cît mai temeinică a lecțiilor, pe lîngă explicațiile profesorului, desigur, de un real folos, vă sînt manualele. Unii dintre voi știu cum să folosească manualul, cum să învețe. Mulți elevi sînt însă înclinați sau să nu învețe de loc, sau să memoreze lecția aidoma după carte, și s-o spună mecanic.

Același lucru se poate spune și despre modul greșit cum înțeleg unii dintre voi să ia notițe la diferite materii.

Stînd de vorbă, la sfîrșitul acestui trimestru, cu elevi ca Bratu Anca, Nachman Adrian, Munteanu Sanda din clasa a VI-a A, sau Bota, Cherciu, Lupescu Dan, din clasa a VI-a C, elevi cu medii de 9 și 10, i-am întrebat simplu, cum învață ei acasă, la istorie.

Iată ce răspunde Anca: „Sîntem în primul rînd foarte atenți cînd ni se explică o lecție nouă și căutăm să participăm la desfășurarea ei, răspunzînd la întrebările puse de tovarășa profesoară. În felul acesta, plecăm din clasă cu materialul predat aproape cunoscut. Acasă, citim lecția pe paragrafe și ne scoatem ideile principale necesare pentru întocmirea unui plan. Apoi, căutăm să stabilim o legătură între paragrafele respective, fapt care ne conduce la înțelegerea lecției în întregime“. „După ce ne-am întocmit planul, arată Sanda, căutăm să-l reproducem oral. În felul acesta, putem să ne dăm seama ce anume am reușit să ne însușim, ce am uitat și la ce pasaje să ne oprim în timpul recitirii“.

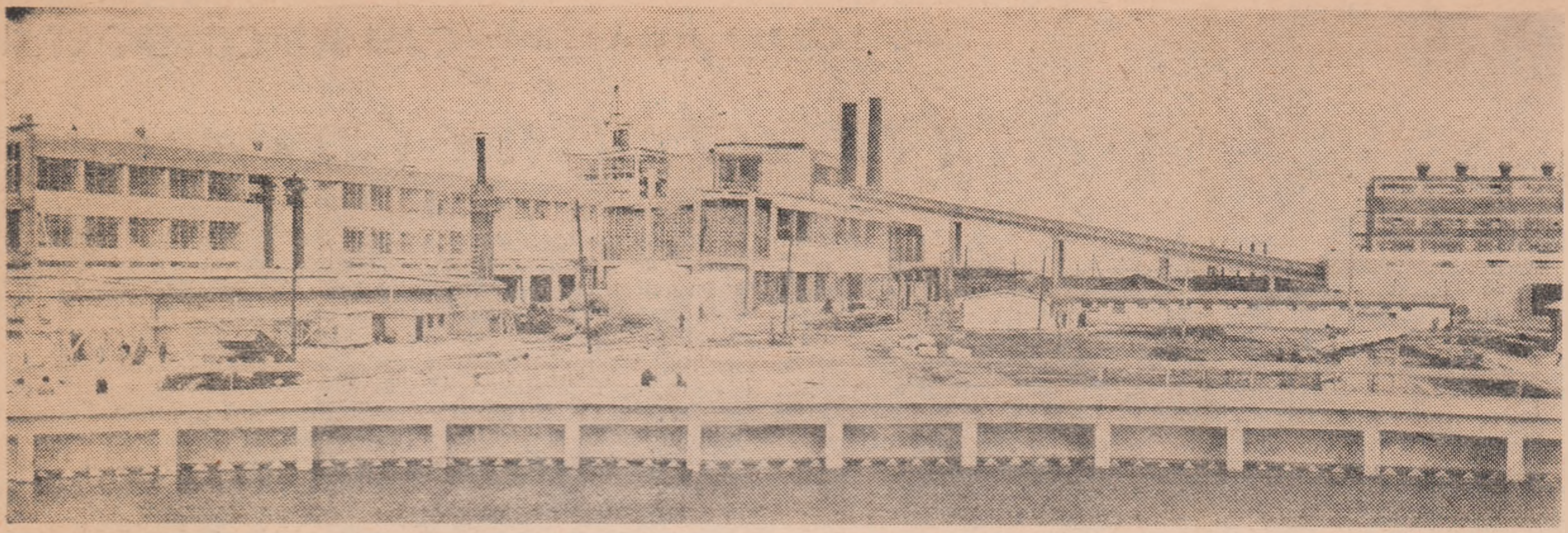
Alți pionieri, atunci cînd expun lecția, fac unele legături și cu cunoștințele lor de istorie anterioare. Dar sînt și elevi ca Dan Constanța, Scheferis Gheorghe sau Păun Corneliu, din clasa a VI-a A, care ajung acasă fără să fi reținut măcar titlul lecției predate. Bineînțeles, ei nu vor ști ce să învețe. Unii se mulțumesc să citească o dată lecția din carte, cu gîndul cine știe unde, și, în sfîrșit, o altă categorie, care se chinuiesc să reproducă cuvînt cu cuvînt cele scrise în manual.

În ce privește luarea notițelor și aici aș avea ceva de spus. Majoritatea pionierilor iau notițe la istorie, dar cum arată aceste caiete de notițe? Unele au un conținut incorect, cu multe cuvinte greșit scrise, cu fraze sau propoziții neterminate. Alte caiete apar neîngrijite, cu pete de cerneală pe ele sau cu diferite desene care nu fac parte din lecțiile predate.

Luarea notițelor presupune o deosebită atenție din partea tuturor elevilor în timpul predării cunoștințelor noi. Repet, notițele trebuie să fie scrise corect și sistematic, iar caietele să fie curate.

Însușindu-vă moduri de-a învăța ca cel pe care vi l-au împărtășit Anca sau Sanda, veți reuși, dragi pionieri, să folosiți manualul în mod conștient și veți căpăta deprinderea de a lua notițe bune.

Prof. MARIA PERNEA BANU
Șc. medie „Mihail Sadoveanu“ București

Cetăți ale industriei socialiste

Combinatul de celuloză din Călărași — vedere parțială

Foto: GR. PREPELIȚĂ

Soveja

Ca să ajungi, pornind dinspre Mărășești, în acest sat de pe meleagurile Vrancei, străbați un drum lung, împresurat de o parte și de alta cu sate de cîmpie. Deodată, brusc parcă, simți în față aerul tare de munte, împrospătat cu miresme de brad. Priveliștea satului te întîmpină cu o aureolă de legendă. Și ceea ce îți atrage atenția de cum intri în Soveja sînt casele. Sutele de case noi, așezate pe temelii înalte de piatră, în stilul celor de la munte. Casele, înfrumusețate cu podoabe ale artei populare, reprezintă pentru soveјeni nu numai o expresie a traiului îmbelșugat de acum, a gustului artistic, ele țin în același timp mereu trează în mintea sătenilor o pagină grea din istoria satului lor.

Era în timpul războiului, în noaptea de 2 spre 3 martie a anului 1943. O liniște adîncă stăpînea parcă totul. Deodată, după miezul nopții, din întuneric s-au ridicat flăcări uriașe, trosnind, cuprinzînd ușile caselor, ferestrele. Oamenii au sărit să le stingă, dar zadarnic. Focul a mistuit cu repeziciune aproape patru sute de case. Șaptesprezece femei și copii n-au mai putut fi salvați din ghearele flăcărilor...

A doua zi, cei care dăduseră foc satului cu benzină — hitleriștii cantonați acolo — aveau să se scuze în actele ticluite de ei: „DIN IMPRUDENȚĂ". Era încă o crimă a cotropitorilor.

Sovejenii au înălțat peste ruine alte case, satul lor a devenit în anii puterii populare mai frumos ca oricînd. Și aceasta nu numai în ce privește arhitectura clădirilor, ornamentațiile și încrustațiile în lemn, coloritul viu. Alături de mașina de spălat rufe, de aragazul modern, este nelipsit din gospodărie tradiționalul război de țesut. Covoarele care le înfrumusețează interioarele sînt de o frumusețe rară. Am văzut în locuința sovejanului Traian Bălbărău un astfel de covor, lucrat cu artă, lung de peste zece metri, acoperind pereții camerei, neîntrerupt, de la un capăt la altul, pe toată lățimea lor. Ca un tapet, țesut cu flori roșii, verzi, galbene. Casă nouă, ornamentată cu gust, are și Gheorghe Mititelu, și Ion Bălan, și Constantin Velecanu... De altfel, despre această dragoste a localnicilor pentru frumos, pentru arta populară, ne vorbește cu multă admirație Alecu Russo, care a fost surghiunit în 1846 la Soveja. Russo a stat de vorbă cu sătenii, le-a ascultat cîntecele, baladele. Vorbind despre un lăutar localnic, Russo scrie „...E un mîndru voinic din acel soi de oameni ce se numesc mocani, adică oameni de la munte... El cîntă tot felul de cîntece, și moldovenești, și mocănești, și ardelenești și în sfîrșit știe a o întoarce și pe struna acelei poeme așa de simplă și nevinovată, așa de dulce și plină de dor și duioșie, ce se cheamă doina!..."

Mare admirator al creației populare, Russo a continuat și în perioada surghiunului (evocată în lucrarea „Soveja") o activitate începută cu mulți ani înainte — a cercetat obiceiurile populare, a cules legende și cîntece folclorice. Aici, pe meleagurile Vrancei, Russo a descoperit și una dintre cele mai frumoase balade din literatura noastră populară — Miorița.

Am poposit cîtva timp lîngă pridvorul de piatră risipită în iarbă, de unde Russo asculta cîntecele lăutarilor și freamătul brazilor crescuți pe culmile de piatră. Inscripția asupra căreia și-a oprit scriitorul privirea în clipele de surghiun, e neștearsă: „...Cu porunca și cheltuiala (mea n.n.)... *Io Matei Basarab, domn și voievod,.. și a soției noastre, Cneaghina Elena, s-a ridicat acest... lăcaș... afară de hotarele țării noastre, în locul moldovenesc al Vrancei. Zidítu-s-a... la voia noastră, a prea înaltului domn moldovenesc, Io Vasile Lupu..."*

Această inscripție în piatră amintește despre hotărîrea celor doi domni de a ridica, în semn de împăcare, cîte un lăcaș — domnul moldovean pe pămîntul muntenesc, iar cel muntean pe pămînt moldovenesc.

Deosebit de interesante sînt faptele legate de întemeierea Sovejei. Deși situată în Moldova, locuitorii de aici nu sînt... moldoveni! Se pare că strămoșii sovejenilor de azi provin din două sate de dincolo de munți, de prin părțile Muscelului, mai exact din Rucăr și Dragoslavele. Ei au trecut prin pasul Bran, pe timpul lui Mihai Viteazu, ca să scape de așa-numita legătură a lui Mihai, *care interzicea strămutarea șerbilor de pe o moșie pe alta. De reținut în acest sens faptul că unele nume de familie (Grabnic, Vîntdevară), există și în Muscel și în Soveja.*

...Cînd am plecat din Soveja, pe străzile pietruite se cernea amurgul. Deodată, pe străzi, în ferestrele caselor a izbucnit puzderie de stele: lumina becurilor electrice.

Mi-am amintit atunci de o altă lumină, a cărților, de cele două școli noi, de vorbele entuziastului profesor Iulian Albu.

— În satele din Vrancea există azi 15 cinematografe, iar numărul cărților din biblioteci se ridică la aproape 400 000 volume. Numai de la noi din comună sînt plecați 80 de tineri la școli medii și la facultate. Gheorghiță Geană, student la filozofie, a obținut la un concurs premiul I pe țară. Și Ion Jinga, alt student sovejean, la agronomie, tot cu premiul I s-a întors acasă. Ionel Grabnic, inginer, a lucrat la construcția termocentralei de la Doicești. Acum, construiește la Porțile de Fier.

Construiește!... Expresie cu adîncă semnificație în viața noastră.

Să înveți în școli noi și luminoase, să-ți însușești tehnica înaltă, să construiești case și hidrocentrale, e într-adevăr, minunat.

AL. DINU IFRIM

DARURI DE PREȚ

În centrul cartierului Grigorescu, din Cluj, nu departe de dealurile Hoia, se află două clădiri de culoare albastră, cu multe flori la ferestre. Sînt clădirile noii Școli medii nr. 15, construcții moderne cu care se mîndresc toți clujenii. Zilnic pe porțile acestei școli pășesc peste 1 700 de copii.

— E un dar de preț — ține să ne spună tovarășul director adjunct Ioan Zeicu. Și darurile de preț trebuie păstrate cu grijă.

Într-adevăr, Școala medie nr. 15 e un dar de preț pe care partidul l-a oferit copiilor din cartierul Grigorescu. 31 săli de clasă, 2 laboratoare de chimie — științele naturii, 1 laborator de fizică (toate dotate cu aparate și materiale didactice noi), o bibliotecă cu peste 6 000 de volume, mobilier nou pentru toată școala, televizor, stație de amplificare — iată de ce dispun copiii care învață aici.

Și mai e ceva... Copiii de aici au niște prieteni care-i ajută mult la îmbogățirea cunoștințelor. Aceștia sînt aparatul de proiecție și discurile, cu ajutorul cărora cunosc conținutul a diferite opere literare sau compoziții muzicale.

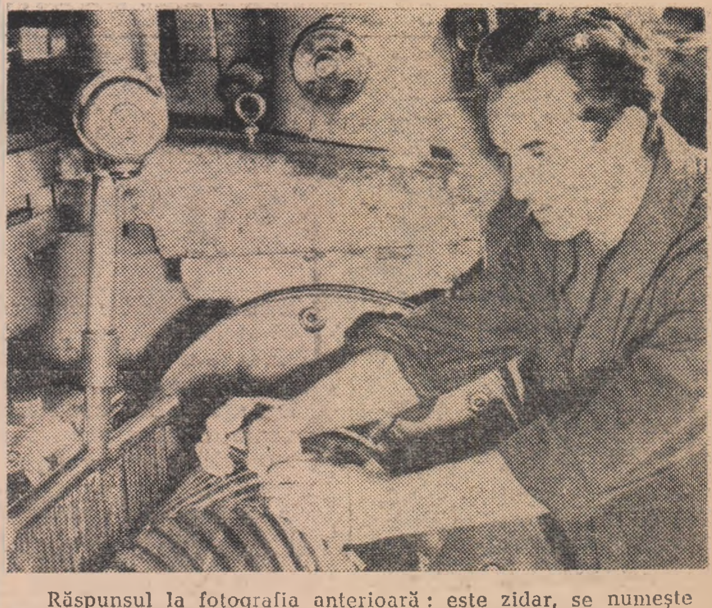
Am căutat să aflu cum sînt păstrate toate acestea.

— Pionierii sînt cu adevărat buni gospodari — mi s-a spus.

Acum, deși e iarnă, pionierii se gîndesc la primăvară. De mult au început să aducă pămînt pentru flori, să confecționeze lădițe pentru răsadnițe. Căci trebuie să știți, ei au hotărît ca în grădina lor să crească la vară 5 000 de flori!

EC. ROȘCA

Ce meserie are?

Răspunsul la fotografia anterioară: este zidar, se numește Alexandru Prisecaru și lucrează la construcțiile de locuințe din Onești.

Și acum, ce meserie are cel din fotografia de sus? Răspunsul îl veți găsi urmărind, într-unul din numerele viitoare, rubrica de față.

Foto: N. STELORIAN

Țară mîndră și bogată !...

Dragii mei, acum cîteva numere v-am purtat, cu ajutorul excelentului meu elicopter E.G.R. — 1, prin cîteva țări europene...

De data aceasta, n-am mai pus la încercare motoarele elicopterului, ci, așezat liniștit la biroul meu din redacție, am ascultat (mai bine-zis : reascultat) benzile mele de magnetofon, pe care am înregistrat interviurile luate diferitelor personalități ce ne-au vizitat țara... Am răsfoit și tăieturile mele din presa străină...

Toate acestea, dragii mei, m-au bucurat nespus. M-a bucurat faptul că toți cei care ne vizitează țara și ne-o cunosc, apreciază hărnicia poporului nostru, frumusețea meleagurilor noastre. De exemplu, iată ce a declarat Humayun Kabir, ministru indian :

— Pot rezuma impresiile mele despre Romînia într-un singur cuvînt — excelent !

— Și ce v-a impresionat mai mult ?

— Am fost foarte impresionat de proiectele industriale, care sînt extraordinar de bine planificate și executate...

Iar Jean de Beer, președintele PEN clubului francez, a avut numai cuvinte de laudă pentru frumoasa noastră Capitală :

— „Bucureștiul s-a îmbogățit cu construcții îndrăznețe, plasate cu îngrijire pentru a nu distruge farmecul unui oraș aproape mediteranean, cu lungile sale bulevarde umbrite, străzile sale pitorești, parcurile sale, respirația sa liniștită.

Și iată și cîteva citate din presa străină : „La ora actuală Romînia se află la loc de frunte în ce privește ritmul dezvoltării industriale — 15 la sută“ (Les Echos — Franța). *„Se înregistrează o uriașă dezvoltare în toate ramurile economice“* (Kathimerini — Grecia). *„Romîniei i-au trebuit doar 12 ani pentru a produce primul milion de tone de oțel, în timp ce Austria a avut nevoie de 53 de ani și Suedia de 69 de ani. Trebuie menționat că Romînia produce azi 3 milioane tone de oțel“* (Din emisiunea televiziunii austriece consacrată Romîniei).

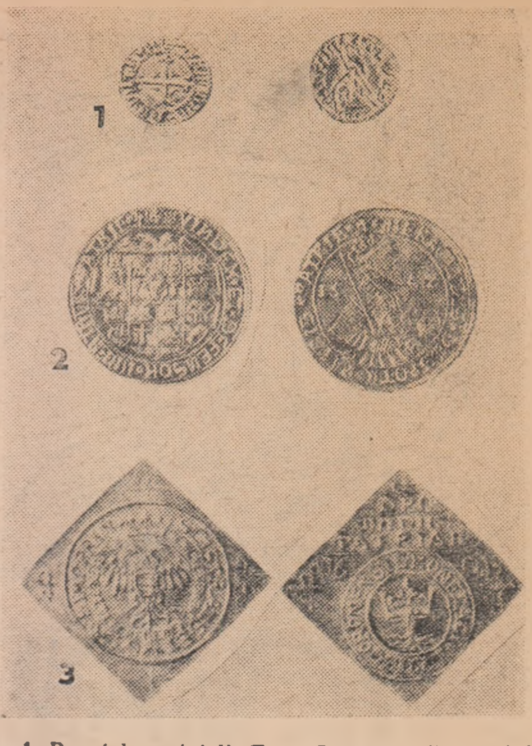
Dar nu mi-ar ajunge spațiul întregii gazete să redau aprecieri asemănătoare din părerile multor ziariști și personalități ce ne-au vizitat țara.

Citindu-le, dragii mei, veți învăța cu și mai mult avînt, și mîine, cînd în economia țării veți lucra și voi, să purtați gloria de azi pe culmi și mai înalte, să înfrumusețați și mai mult peisajul drag al patriei noastre.

GHEORGHIȚA REPORTERUL

Colțul curioșilor

DIN ISTORIA MONEDEI ROMÎNEȘTI

1. Ducat de argint din Țara Romînească (secolul XIV).
2. Taler de argint din Moldova (secolul XVI).
3. Monedă de argint bătută în orașul Brașov în anul 1601.

O vizită la cabinetul numismatic al bibliotecii Academiei R.P. Romîne înseamnă, de fapt, o pătrundere în...împărăția banilor. A unor bani a căror istorie începe din timpuri străvechi.

Știți cînd au apărut la noi în țară primele monede ?

Primii bani au fost emiși pe teritoriul vechii așezări Istria, cu 500 de ani înainte de era noastră. În secolele următoare s-au bătut monede în orașele Callatis și Tomis. Getodacii au scos și ei monede proprii începînd din secolul III și pînă în secolul I î.e.n.

O dată cu formarea primelor state feudale romînești apar și primele lor monede : în Țara Romînească pe vremea lui Vlaicu Vodă (1364-1377), iar în Moldova sub domnia lui Petru I. Mușat (1374-1391). Ele erau de argint și se chemau ducați în Țara Romînească și groși în Moldova. Aveau pe ele, de obicei, chipul voievodului țării. În Țara Romînească au continuat, cu unele întreruperi, să se bată monede pînă spre mijlocul secolului al XV-lea. Monetăria moldovenilor a funcționat fără întrerupere pînă în vremea lui Ștefăniță, nepotul lui Ștefan cel Mare. Cauza încetării emisiunilor monetare trebuie căutată în accentuarea presiunii economice și politice la care au fost supuse țările romîne, ca urmare a înăspririi jugului otoman.

Transilvania începe și ea să aibă monede proprii începînd din anul 1538. Ele erau emise în monetăriile din Sibiu, Baia Mare, Cluj, Brașov, Făgăraș, Alba-Iulia. Datorită bogăției minelor sale metalifere, exploatate în folosul feudalilor locali și apoi, din 1690 al casei de Habsburg, sub a cărei dominație a trecut, monedele de aur și de argint ale Transilvaniei au fost foarte numeroase.

După unirea din 1859, domnitorul Al. I. Cuza a început să bată o monedă națională a Principatelor. Din nefericire, datorită împrejurărilor politice, n-a reușit s-o pună în circulație. În colecțiile Academiei se pot vedea probele exemplarelor de 5 parale și 5 sutimi bătute în acest scop.

În 1867 apar primele monede ale statului modern Romînia, mai întîi în străinătate, apoi în monetăria înființată în București, în 1870, pe strada cu același nume. În această monetărie s-au emis bani și medalii pînă în anul 1900, cînd a fost lăsată în paragină de regimul burghezo-moșieresc. Banii romînești au continuat să fie emiși în diverse monetării din străinătate.

În 1935 ia ființă Monetăria Statului care emite și azi bani, medalii, insigne și decorații ale R.P. Romîne.

Stai să te „civilizez“!...

Asumîndu-și rolul de „civilizatori“ încă de acum cinci secole, colonialiștii portughezi au intrat și în Mozambic.

Primul pas în opera de „civilizare“ a fost făcut prin deposedarea indigenilor de pămînt. Le-au făcut apoi legi și statute prin care, trecîndu-i în categoria necivilizaților, i-au lipsit de cele mai elementare drepturi. Pămînturile cele mai fertile situate între fluviile Zambezi și Limpopo aparțin în virtutea acestor legi „civilizatorilor“ europeni.

Pentru plantațiile uriașe de aici este însă nevoie de multă muncă. De aceea, „civilizatorii“ au introdus pentru băștinași munca forțată. Aceasta constituia o modă europeană necunoscută în Mozambic pînă la venirea portughezilor. N-au cunoscut băștinașii nici măcar faptul că pentru a deveni oameni „civilizați“ au nevoie să ducă un „mod de viață european“, să plătească impozite considerabile, să fie catolici și să vorbească... portugheza.

În metodica „civilizatorilor“ au mai intrat și alte elemente tot atît de „consistente“ care, de-a lungul celor 5 secole, au reușit să ridice populația băștinașă la nivelul civilizației europene în proporție de 1%. Restul de 99%, neputînd îndeplini condițiile necesare, sînt trecuți în categoria „sălbaticilor“.

Calculați cu aproximație cam cîte secole le-ar mai trebui acestor „civilizatori“ să-și desăvîrșească opera în proporție de 100%. Și chiar dacă acest lucru n-ar conveni unor trusturi profund interesate în această operă de „civilizare“, calculați și ce venituri fabuloase scot ele de pe urma acestor „sălbatici“ pe care îi exploatează ca pe adevărați sclavi. Bogățiile din Mozambic aparțin de fapt trusturilor străine. Petrolul aparține firmelor americane, plantațiile — firmelor britanice, cărbunele — firmelor belgiene, iar celor franceze — uraniul.

Populației africane îi rămîne munca de sclav.

Nemulțumiți însă de „binefacerile“ acestui gen de civilizare, indigenii din Mozambic au început lupta de eliberare organizați în Frontul de eliberare a Mozambicului.

Dar traiul liber al unui popor în țara sa nu este de loc pe placul trusturilor, din care cauză guvernul Salazar a început, cu sprijinul N.A.T.O., să instaleze în Mozambic baze militare.

La frontiera cu țările africane independente au fost construite 15 aerodromuri militare, iar efectivul trupelor portugheze a fost ridicat la 35 000 oameni...

Poporul din Mozambic luptă însă cu dîrzenie pentru libertate și această luptă nu poate fi înfrîntă nici chiar cu ajutorul armelor.

M. CALIN

LA ZI LA ZI

DIN TOATĂ ȚARA

● LA UZINA „ELECTROPUTERE“ DIN CRAIOVA s-a realizat un autotransformator cu puterea de 200 MVA, la tensiunea de 220 kv. Este *cel mai mare agregat de acest fel* fabricat pînă acum de industria noastră electrotehnică, constituind o contribuție importantă la opera de electrificare a țării.

● ANUL TRECUT în regiunea Maramureș au fost înființate 30 de cinematografe. Recent a *fost terminată cineficarea raioanelor Carei, Vișeu, Sighet și Satu Mare.*

● LA RACACIUNI, regiunea Bacău, a luat ființă *o nouă stațiune de mașini și tractoare,* care va deservi 23 cooperative agricole de producție din raionul Bacău. Noua unitate a fost înzestrată cu 200 de tractoare, 180 de semănători pentru porumb și păioase și alte mașini agricole.

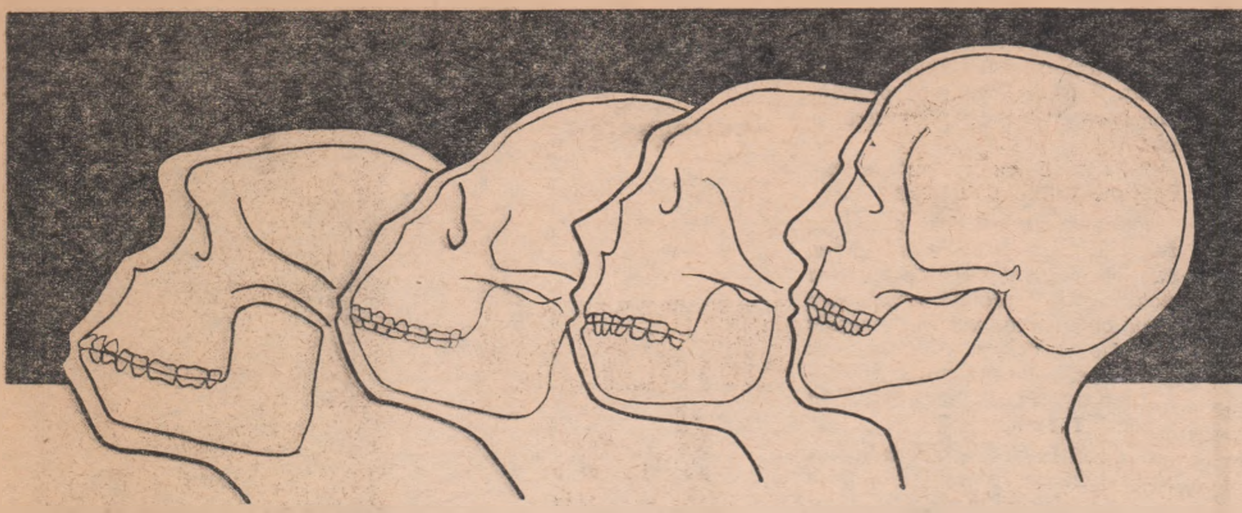
● EDITURA DIDACTICA ȘI PEDAGOGICA tipărește anul acesta mai mult de *700 titluri de manuale* destinate elevilor din școlile de cultură generală, pedagogice, profesionale și tehnice, într-un tiraj de aproximativ 25 milioane exemplare.

DE LA PRIETENII TĂI DE PESTE HOTARE

La Școala sportivă din Mahacikala (Daghestan, U.R.S.S.) învață anual circa 1 000 de elevi. Mulți dintre absolvenții acestei școli au devenit sportivi cu renume.

În fotografie : Aspect de la o lecție de gimnastică artistică.

Evoluţia capului de la Australopithec la omul actual. De la stînga la dreapta : Australopithecul, Sinanthropul, Omul de Neanderthal, omul actual.

Un moment decisiv în evoluţia omului a fost descoperirea faptului că prin spargere o piatră devine un instrument folositor. De la stînga la dreapta : vîrf ascuţit (paleoliticul mijlociu), vîrf de silice, răzuitoare şi harpon de corn (paleoliticul superior).

ORIGINEA ŞI EVOLUŢIA OMULUI

(VI) Munca l-a creat pe om

de Acad. Prof. E. MACOVSCHI

Asemănările anatomice şi fiziologice între om şi animale sugerează ideea că omul se înrudeşte cu animalele (vezi articolul I) şi, prin urmare, provine din ele. Dar cum s-a ajuns de la animale la om ?

Aţi aflat că crescătorii de animale obţin din animale de calitate inferioară animale de rasă superioară, care adesea aproape că nici nu seamănă cu animalele iniţiale Procesul acesta de transformare a însuşirilor şi înfăţişării animalelor realizate de om, a fost lămurit, explicat şi denumit de savantul Charles Darwin „selecţie artificială" (vezi articolul II) Tot Charles Darwin a dovedit că în natură, fără intervenţia omului, se produce un proces asemănător, pe care l-a numit „selecţia naturală" şi care, de asemenea, duce la modificarea însuşirilor şi înfăţişării animalelor (vezi articolul III).

Atît selecţia artificială, cît şi selecţia naturală demonstrează că corpurile fiinţelor vii sînt „plastice", însuşire datorită căreia fiinţele vii pot fi modificate, modelate şi transformate atît de om cît şi de condiţiile mediului natural. Mai mult : cele două selecţii dovedesc că toate animalele evoluează şi se modifică pe măsură ce timpul trece. Or, dacă omul este înrudit cu animalele, înseamnă că şi el evoluează mereu şi, prin urmare, s-a format prin modificarea progresivă a unor animale Această idee a lui Charles Darwin despre originea evolutivă a omului din regnul animal, a fost confirmată de numeroase date ştiinţifice. Aşa de exemplu : datele embriologice dovedesc că embrionul omului, în cursul dezvoltării sale, evoluează la fel ca şi embrionii animalelor (vezi articolul IV), iar descoperirile paleontologice demonstrează că pe timpuri au existat pe pămînt fiinţe care reprezentau trecerea de la anumite maimuţe străvechi pînă la om : Cele mai inferioare, şi deci mai puţin evoluate dintre aceste fiinţe (de exemplu pitecantropii), semănau mai mult cu maimuţele decît cu omul, iar cele superioare (de exemplu omul din Neandertal) aveau înfăţişarea apropiată cu aceea a oamenilor de azi (vezi articolul V).

Se pune însă întrebarea : cum s-a produs această evoluţie prin care animalul — maimuţa străveche — s-a modificat progresiv pînă a devenit om ?

Răspunsul la această întrebare a fost dat de marele filozof *Friderich Engels*, şi *anume* :

De mult (acum vreo 40-50 milioane de ani) trăiau, căţărîndu-se pe copacii uriaşi ai pădurilor de atunci, un fel de fiinţe numite „*driopiteci*" (de la cuvintele greceşti *drios=copac, pitecos=maimuţă*), care erau vechii strămoşi atît ai omului de azi, cît şi ai diferitelor maimuţe actuale. Cu timpul, schimbările climei au făcut ca în unele regiuni pădurile să dispară şi astfel driopitecii au fost siliţi să trăiască pe pămînt Pentru a vedea la distanţă mai mare atît pe duşmanii lor, cît şi diferitele animale pe care le vînau pentru a se hrăni, driopitecii se ridicau pe labele dinapoi, folosind labele dinainte pentru aruncarea pietrelor şi apucarea hranei. De aceea, din generaţie în generaţie, aceste fiinţe au început să se modifice, adaptîndu-se la stat şi la mers pe labele din spate. Astfel, labele lor din spate s-au transformat treptat în picioare, iar labele din faţă — eliberîndu-se progresiv — s-au transformat în mîini. Pe măsura formării mîinii se dezvolta tot mai mult creierul, deoarece utilizarea mîinilor pentru nevoile traiului, deci pentru muncă, necesită un creier tot mai evoluat. Iată cum, în decurs de milioane de ani, driopitecii, modificîndu-se mereu, s-au transformat încetul cu încetul în fiinţe tot mai superioare. Traiul în comun şi munca în comun a acestor fiinţe sporeau mereu nevoia comunicării şi înţelegerii dintre ele, iar aceasta contribuia, de asemenea, la dezvoltarea creierului. Astfel, pe măsură ce aceste fiinţe deveneau tot mai evoluate şi mai asemănătoare cu omul, comunicarea iniţială dintre ele prin strigăte şi diferite sunete s-a transformat progresiv în vorbirea articulată, tot mai perfecţionată

„La început munca — scrie Friderich Engels în cartea sa *Dialectica naturii* — iar apoi împreună cu ea vorbirea articulată, sînt cele două stimulente esenţiale sub influenţa cărora creierul maimuţei s-a transformat încetul cu încetul în creier omenesc care, cu toată asemănarea lui cu creierul maimuţei, îl întrece cu mult în mărime şi perfecţie".

În concluzie : omul este înrudit cu animalele şi provine din ele prin evoluţie, în care munca şi vorbirea au avut rolul principal

DEZLEGĂRI

Răspuns la problemele distractive publicate în pagina de ştiinţă (pagina a VI-a), din numărul 48 din 2 decembrie 1964

CÎT COSTĂ O CĂRĂMIDĂ ?

Răspuns : Dacă o cărămidă întreagă costă un leu şi jumătate de cărămidă, urmează că cele două jumătăţi ale unei cărămizi costă fiecare sau 1 leu sau o jumătate de cărămidă. Deci dacă una din jumătăţi costă 1 leu, o cărămidă întreagă va costa 2 lei.

BĂTĂILE OROLOGIULUI

Ca să bată ora 5 un orologiu are nevoie de 5 secunde. De cîte secunde va avea nevoie pentru a bate ora 9 ?

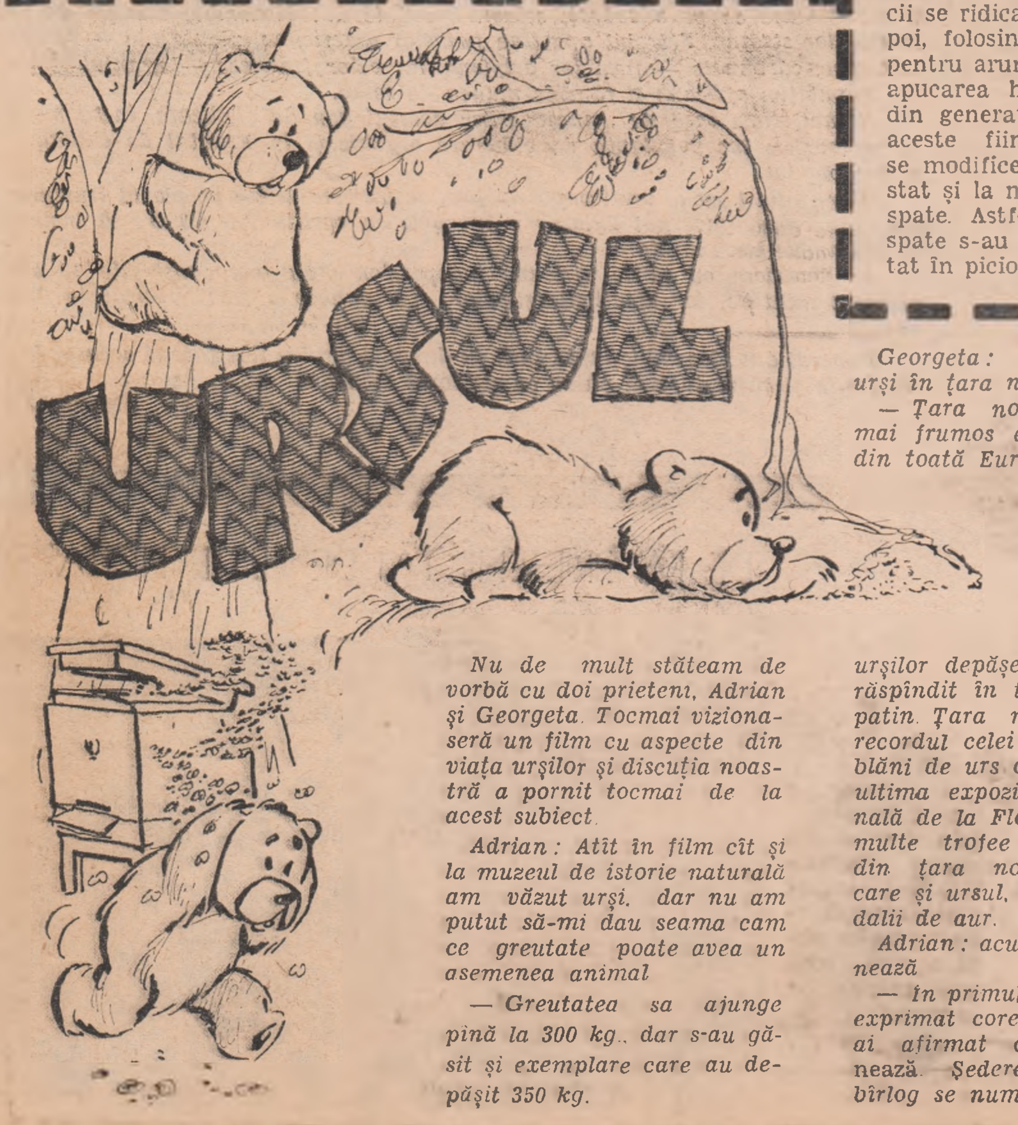
Răspuns : Pentru 5 bătăi sînt 5 secunde. Intre cele 5 bătăi sînt 4 intervale de timp. Deci intervalul de timp de la o bătaie la cealaltă este de 5/4 secunde. Cum între 9 bătăi sînt 8 intervale, timpul necesar pentru efectuarea acestor 9 bătăi va fi de :

$$\frac{5 \times 8}{4} = 10 \text{ secunde}$$

CARE ESTE RĂSPUNSUL CORECT ?

1) Distanţa celei mai îndepărtate planete : 5 917 milioane km.

2) Sînt mamifere următoarele animale : balena, foca, delfinul şi morsa.

Nu de mult stăteam de vorbă cu doi prieteni, Adrian şi Georgeta. Tocmai vizionaseră un film cu aspecte din viaţa urşilor şi discuţia noastră a pornit tocmai de la acest subiect.

Adrian : Atît în film cît şi la muzeul de istorie naturală am văzut urşi, dar nu am putut să-mi dau seama cam ce greutate poate avea un asemenea animal

— Greutatea sa ajunge pînă la 300 kg., dar s-au găsit şi exemplare care au depăşit 350 kg.

Georgeta : Şi sînt mulţi urşi în ţara noastră ?

— Ţara noastră are cel mai frumos efectiv de urşi din toată Europa. Numărul urşilor depăşeşte 3 000 fiind răspîndit în tot lanţul carpatin. Ţara noastră deţine recordul celei mai frumoase blăni de urs din Europa. La ultima expoziţie internaţională de la Florenţa (Italia), multe trofee de vînătoare din ţara noastră, printre care şi ursul, au primit medalii de aur.

Adrian : acum ursul hibernează

— În primul rînd, nu te-ai exprimat corect atunci cînd ai afirmat că ursul hibernează. Şederea ursului în bîrlog se numeşte somn de *iarnă şi constituie o adaptare la condiţiile grele de procurare a hranei. Animalele care hibernează au respiraţia redusă la 2-5 respiraţii pe minut faţă de 60-90 în mod normal Şi temperatura corpului scade foarte mult.*

La ursul nostru nici vorbă de aşa ceva. Bătăile inimii nu-i scad de loc, circulaţia sîngelui este normală, iar temperatura corpului scade foarte puţin.

Ursul părăseşte bîrlogul primăvara, cînd iese foarte slăbit. În caz că iarna este blîndă, ursul nici nu intră în bîrlog.

Georgeta : Aş vrea să ştiu cu ce se hrăneşte ursul ?

— Moş Martin mănîncă aproape de toate. Paşte iarbă, mănîncă mure, smeură, mere şi pere pădureţe, după cum nu se dă în lături de la porumb în lapte sau ovăz. Uneori, mai dărîmă cîte un stup de miere sau, dacă ciobanii îşi lasă vitele rătăcite pe munte, ursul are grijă să-şi completeze masa şi cu carne

Discuţia cu Adrian şi Georgeta am oprit-o aici... O vom continua însă altă dată.

Iar voi, dragi pionieri, dacă vreţi să aflaţi diferite lucruri din viaţa animalelor scrieţi-ne la redacţie şi noi vă vom răspunde

LUCIAN MANOLACHE
biolog

SPORT

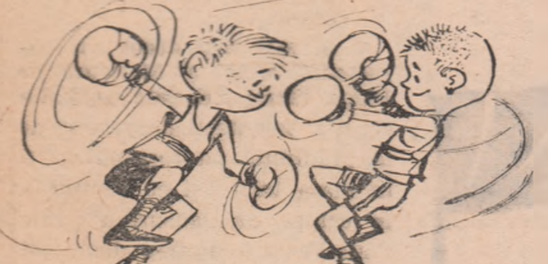
22 DE MUŞCHETARI

Toţi mînuiesc floreta, spada sau sabia cu graţia, dezinvoltura şi poate şi cu priceperea lui D'Artagnan. Toţi sînt curajoşi, toţi sînt dîrji, şi toţi sînt simpatici întocmai ca vestitul gascon.

Cînd se opreşte comparaţia? În primul rînd, atunci cînd facem localizarea în timp, şi scriem 1965 în loc de 1500, şi în spaţiu, cînd scriem Clubul sportiv şcolar — Bucureşti, iar nu corpul de muşchetari ai căpitanului de Treville.

Pentru o prezentare mai completă trebuie să vă spunem că cei 22 de scrimeri sînt tot atîţia elevi fruntaşi, iar vîrsta lor creşte de la 10 ani, cît are prislea formaţiei, Stancu Cornel, pînă la 18 ani, cîţi are Ţiu Mihai, fost campion republican.

Criteriul de promovare în echipa clubului?

Aşa cum vă spuneam, o situaţie foarte bună la învăţătură, în plus talent pentru scrimă şi antrenament metodic şi disciplinat. Absenţa uneia din aceste trăsături atrage, automat... absenţa respectivului elev din echipă. Cu cei 22 de „muşchetari" ai Clubului sportiv şcolar nu s-a întîmplat pînă acum niciodată acest lucru, după cum ne spunea antrenorul secţiei, Constantin Păunescu. „Fiecare — zicea dînsul — este un exemplu pentru ceilalţi. Ce-i mari pentru cei mici şi, ceea ce este desigur interesant, şi cei mici, prin seriozitatea şi dorinţa lor de a învăţa, pentru cei mari"

Această recomandare o poate ilustra convingător oricare din antrenamentele care se desfăşoară zilnic (pe grupe) într-o sală a complexului sportiv al Stadionului Tineretului.

Fie că e vorba de „boboci", (Ştefănescu Radu, Stancu Cornel, Brătan Cornel, Niţu Mihaela sau Stancu Cezar), fie că e vorba de rutinaţii Ţiu Mihai, Costescu Cristian sau Havaşi Eva antrenamentul lor te cucereşte prin spectaculozitatea şi dinamismul lui. Atacuri în „fleşă", fandări, parăzi, riposte fulgerătoare fac ca „lamele" să scînteieze, oprindu-ţi, parcă, pentru o clipă, respiraţia.

Desigur că frumuseţea şi plăcerea acestei discipline sportive o gustă mai ales cei care o practică deşi, şi pentru ochiul spectatorului, scrima este deosebit de darnică.

MARIUS POP

Din sacul curiozităţilor

• Un caz unic în analele sportului belgian. Campioana ţării la handbal în 7, echipa R. O. Flemalle, după 139 de victorii consecutive de la introducerea acestui sport în Belgia din 1957, a suferit prima înfringere, 9—11, în faţa echipei *Schaerbeek*.

• Auzind că un tînăr sud - american a „bătut" o minge de fotbal de 19 000 de ori, fără ca aceasta să atingă pămîntul, un suedez pe nume Regnwald Rosengren, şi-a pus în gînd să-l întreacă. El a lovit mingea cu capul şi cu picioarele de 25 434 de ori...

• Nu de mult, renumitul portar sovietic Lev Iaşin, a sărbătorit un jubileu cu care nu se poate mîndri pînă acum nici un portar din lume. Iaşin a apărat cea de-a 100-a lovitură de la 11 m.

• În Brazilia, există un hotel unic în felul lui. Hotelul „Fotbal". Saloanele sale poartă denumiri ca: Suedia 1958", „Chile 1962", „Anglia 1966". Timpul rezervat pentru micul dejun, prînz sau cină este exact de... 90 de minute. Oaspeţii hotelului nu sînt treziţi la telefon, ci de... un fluier de arbitru. Paturile în care dorm au forma unei porţi de fotbal. Dimineaţa, la micul dejun, tuturor li se serveşte cafea... „Pele".

Mic dicţionar sportiv

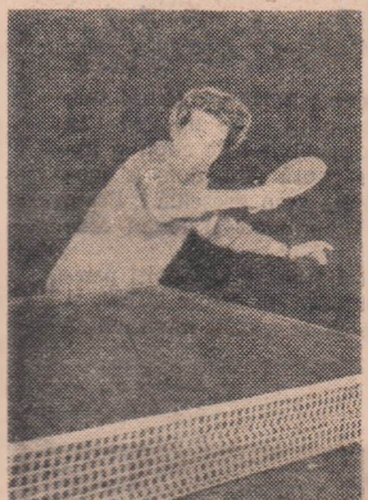
FLEŞĂ = de la cuvîntul franţuzesc „Flèche" care înseamnă săgeată. Atacul în fleşă este un termen tehnic în scrimă, el desemnînd o lovitură de atac foarte rapidă, „ca o săgeată".

PARADĂ = termen folosit în scrimă. E vorba de mişcarea de apărare a scrimerului faţă de atacul adversarului.

TOPSPIN = termen tehnic la tenis de masă, corespunzător loviturii cu acelaşi nume, care imprimă mingii o traiectorie cu efect derutant.

CUM SE ANTRENEAZĂ Maria Alexandru

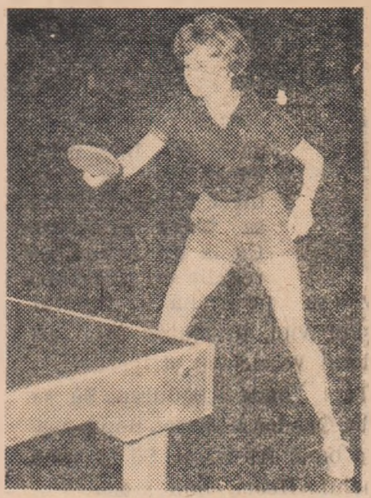

1—2. Tenisul de masă modern are imperativul ATAC. Antrenamentele Mariei Alexandru sînt axate în principal pe această latură a tehnicii jocului, atacul fiind o armă care nu lipseşte din arsenalul nici unui adevărat jucător de tenis de masă.

3. Ultimele noutăţi ale tehnicii tenisului de masă au adus din China şi din Ţara Crizantemelor — Japonia, lovitura numită „Topspin". Este o lovitură — procedeu a cărei eficacitate este uimitoare, motiv pentru care trebuie bine însuşită şi deci foarte mult exersată.

4. Poziţia corectă la masă, concentraţia maximă la joc sînt alte două însuşiri ale unui bun jucător de tenis de masă. Apreciaţi-le la Maria Alexandru, deşi nu este vorba decît de un antrenament.

5. Maestra emerită a sportului, Maria Alexandru are, se ştie, foarte mulţi mici simpatizanţi. Iat-o discutînd — colegial — cu o mică iubitoare a jocului cu mingea de celuloid.

M. P

Foto: I. MIHAICA

DOUĂ FABULE

de CICERONE THEODORESCU

Cineva

Cineva. o ghionoaie.
Scoarța arborelui taie:
Tot ce vede rîvna ei
Sînt doar viermi și gîndăcei!

Ciugulindu-i toată ziua.
Cioca-boca. bate piua.
Cine-i poate rezista?
Dumneaei e cineva...

Puricat așa. copacul
Nu se supără. săracul.
Ba frunzișul lui ceresc
Parcă zice: mulțumesc!

Fitecine

Fitecine. o șopîrlă
Din tufiș, cu ochiul rece.
Stă și-așteaptă lîngă gîrlă
Gizele să se înece.

Trec aripele-n lumină.
De șopîrlă nu le pasă —
Că. zburind. nu-i dau hodină.
Că-i așa neputincioasă

Zvîrle-n sus cleioasa-i limbă
Pofticioasă. rea și unsă.
Pe cînd gîzele se plimbă
Cu aripa neajunsă...

SE-NȚELEG

Gionoaia-n luminișuri
Și șopîrla din tufișuri
Vezi? Se potrivîră bine
Cineva cu Fitecine.

O SEARĂ LITERARĂ

În sala de spectacole, plină pînă la refuz domnește o liniște deplină. Atît spectatorii cît și artiștii așteaptă cu emoție ridicarea cortinei.

Este vorba despre prezentarea unei piese de teatru, sau a unui spectacol de brigadă? Nu, pionierii de la Școala de 8 ani nr. 31 din Capitală, au pregătit o seară literară „George Coșbuc". Ei au redat cîteva din cele mai frumoase poezii ale lui Coșbuc, recitînd versuri sau dramatizînd poeziile sale. Trăiești alături de haiducii din „Doina", împărtășești revolta țăranului din „Noi vrem pămînt", cînți și dansezi cu nuntașii din „Nunta Zamfirei"...

Pionierii Mișu Eleonora, Creangă Carmen Andrei Maria, Somer Margareta, Tomescu Mihaela ș.a., au reușit, printr-o interpretare bună, să facă și mai cunoscută, și mai îndrăgită poezia marelui nostru Coșbuc, unui număr mare de elevi. Aplauzele cu care au fost răsplătiți pionierii au însemnat o caldă apreciere a frumoasei seri literare oferită colegilor lor.

ȘT. TIMOFTE

Pe scena operei...

Luminile imensului candelabru se sting încet, încet. Cortina se trage în lături. Ca la un semn, perechile de dansatori năvălesc pe scenă în ropotul pașilor vioi, învăluind sala cu melodii vesele, cu strigături...

„Taie bade pădurea / Să se vadă Oradea! / Heeei, hop ș-așa / Taie bade frunzișul / Să se vadă Ciheiul / Heeei, hop ș-așa

Spectatorii privesc cu interes pe cei 27 de dansatori. Jocurile populare din Bihor sînt cunoscute, și totuși școlarii aceștia aduc în dansul lor atîta prospețime și noutate...

Sala aplaudă puternic, membrii juriului își zîmbesc

Echipa de dansuri a Școlii generale de 8 ani din satul Cihei-Oradea ocupă locul I la faza pe țară a concursului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor.

...Așa s-au petrecut lucrurile pe scena operei, în București. Să-i vedem pe talentații dansatori...

...și în satul lor

Pionierul Berinde Mihai taie grăbit ulița. Se oprește la poarta grădiniței de copii și intră. Ce caută aici, doar e școlar, să fie vreo greșeală? Peste puțin timp intră și Iovan Maria

— Știam că vă pregătiți pentru serbare, le spune Mihai, și pentru că la școală am învățat un joc nou, am venit să vi-l arătăm și vouă. Să-i fi văzut pe toți prichindeii cu cîtă bucurie s-au prins la joc! Învață mai întîi pașii, apoi melodia. Încearcă o dată, încă o dată și încă o dată. Cei din grupa mare execută binișor.

— Viorel, încearcă să faci mai repede pasul spre stînga.

— Și stai mai drept! îl corectează Mihai și Marioara pe Blaga Viorel. El este unul din cei mai talentați „dansatori" de la grădiniță. La toamnă va fi în clasa întîi și cu siguranță în echipa de dansuri a școlii. Paul Vasilică dintr-a doua, tot la grădiniță a învățat primii pași ale frumoaselor dansuri locale. Pionierii aceia „profesorii" lui de dans nu mai sînt azi în școală. Acum Paul și alții ca el duc mai departe tradiția de buni dansatori a școlarilor din Cihei.

Mîine, Viorel împreună cu alte fetițe și băieți din grupa mare se vor strădui să fie la înălțime:

Ciheiul, frumoasă floare
Aici joacă mic și mare
Hooop ș-așa!

Țară scumpă să trăiești

Elevii Școlii de 8 ani Doicești-Colonie au prezentat spectacolul muzical coregrafic „Țară scumpă să trăiești", dedicat zilei de 30 Decembrie. Pe rînd, micii artiști au recitat versuri din care răzbatea bucuria că trăim marile realizări din patria noastră.

„Tot ce visa pe-atunci partidul
Se înfăptuiește-n țara întreagă..."

Fascinate parcă de bagheta dirijorului, cincizeci de glasuri tinerești salută republica, realizările noastre de azi. Orchestra școlii ne-a purtat apoi pe meleagurile patriei reunind melodii din diferite regiuni ale țării, bucuria, elanul și înțelepciunea poporului nostru.

Cu ropote de aplauze au fost primiți elevii grupului de gimnastică artistică condus de tînăra lor profesoară, Elena Goran. Exercițiile executate de elevele Popa Mihaela, Pantelimon Elena, Zgribcea Mariana și Preda Claudia, au ilustrat priceperea profesoarei și perseverența elevilor.
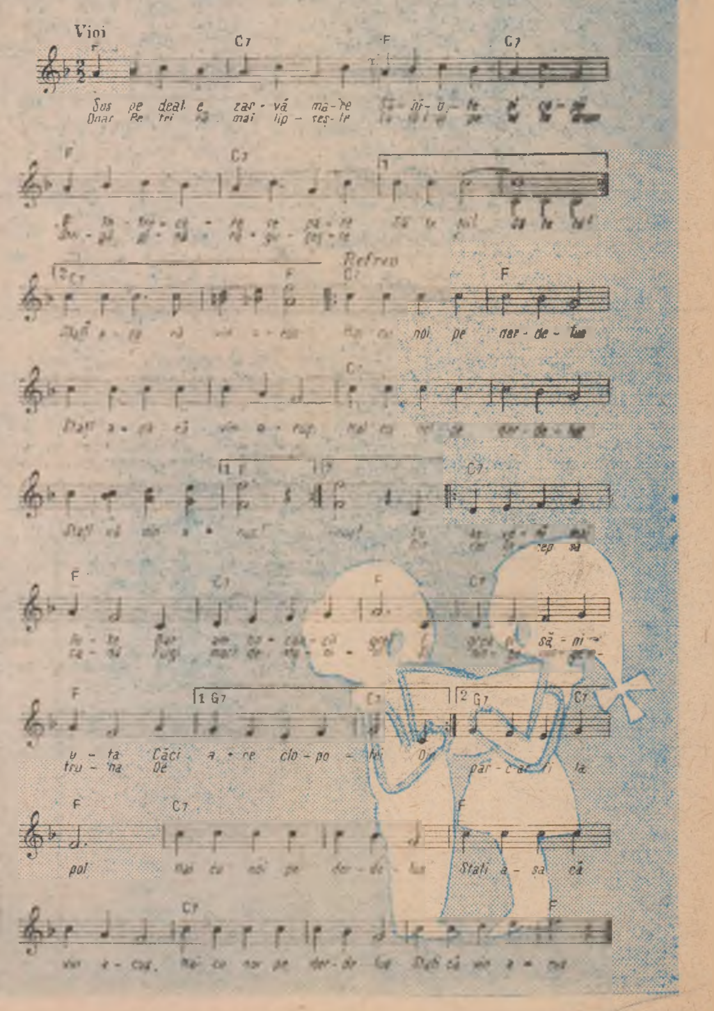
În încheiere, cîțiva pionieri au recitat un original plugușor, urări pentru succesul în viitor al pionierilor care au contribuit la reușita deplină a spectacolului.

După care, glasurile primăvăratice au inundat străzile sub pulberea argintie a neonului...

CORNEL STAN

Cîntec de iarnă

Muzica: ANGEL GRIGORIU — Versuri: ROMEO IORGULESCU

I

Sus pe deal e zarvă mare
Săniuțe și copii
E întrecere se pare
Să te ții!
Să te ții!

Doar Petrică mai lipsește,
Iată-l și pe el în drum,
Strigă pînă răgușește:
„Stați așa că vin acum!"

— Hai cu noi pe derdeluș!
— Stați așa că vin acuș!
— Hai la noi pe derdeluș!
— Stați, că vin acuș!

II

Eu aș veni mai iute
Dar am bocancii grei,
E grea și săniuța
Că are clopoței.

Din cer încep să cadă
Fulgi mari de staniol
Și ninge, ninge-ntr-una
De parc-ar fi la pol!...

Refren...

III

Sus pe deal copiii, iată
În sfîrșit, s-au adunat
Zarva mare, deocamdată
A-ncetat...

A-ncetat...
Cu căciula țuguiată,
Un arbitru mic de-un cot
Dă semnalul de plecare:
A pornit întregul lot!

Refren...

IV

În frunte e Costică
Și zboară ca prin fum
Dar iată că Petrică
I-a și ajuns acum.

Iar la sosire-ndată
Împinși ca de-un torent
Ei sînt ca și la carte
Tot primii-n clasament...!

Refren...

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii", telefon 17 60 10, 17 60 20; Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"